

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—

za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 26.—
mesečno " " " " 18.—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " " 35.—

Posamna štev. 75 par.

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglasi nad 45 mm višine
po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKSZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravna. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglase,
Zagreb 9.011, Sarajev. 7563, praga in dunaj. 24.797

Podpredsednik deželnega sodišča, dvorni svetnik Fran Regally:

Preosnova porote.

I. Bistvo porote in njen početak.

Z izrazom »porota« se vobče označena zbor zapriseženih prava neveščih mož iz ljudstva, ki imajo v vseh najvažnejših slučajih, o katerih je soditi, ugotoviti dejanski stan in oddati o njem svoj pravorek, s tem pa ustanoviti podlago, na kateri morajo potem sodniki po poklicu uporabiti zakon.

V prvih začetkih so seveda izvrševali vse sodstvo možje iz ljudstva, ki so, osobito dokler še ni bilo pisanega prava, vsak slučaj posebej svobodno presodili po svojem najboljšem prepričanju in odločili, kaj naj velja med strankami kot pravo.

Ko pa so se sporni slučajji ponavljali in so se pravna načela počasi ustanavljala je sodstvo polagoma prešlo v roke prava veščih mož, katerih poklic je bil spočetka pretežno, kasneje pa izključno le, presojati sporne zadeve. Tako sa nastali prvi sodniki po poklicu. V njih roke je tekom mnogih desetletij prešlo pri vseh narodih sodstvo kot tako vobče.

Vendar je ljudstvo slejkoprej tudi samo želelo sodelovati pri sodstvu, zlasti v najvažnejših zadevah, bodisi povsem samo, bodisi skupno s sodniki po poklicu. Tako se je razvilo prvo sodelovanje ljudskih in poklicnih sodnikov; torej nekaka porota v današnjem pomenu besede.

Najstarejši sledovi porote segajo v normansko pravo. Pa tudi med Slovenci nahajamo sledove porote že v srednjem veku.

Prava domovina moderne porote je Anglija, kjer sodijo porotniki i v državljskih (civilnih) i v kazenskih stvaréh, in sicer v slednjih kot velika ali obtožbena in kot mala ali sodbena porota.

Od Anglije so prevzele to pravno ustanovo skoro vse napredne evropske države in Amerika. Vsaka država pa je prikrojila poroto po svoje in jo prilagodila svojim razmeram. Zato je v različnih državah različna nje sestava, različna nje pristojnost, različno postopanje.

Kakor v večini modernih držav, tako je tudi v precejšnjem delu kraljevine SHS vpeljana porota, čeprav v zelo različni obliki.

Znano je, da se dela — na nekaterih poljih s polno paro, na drugih pa nekoliko bolj polagoma — na to, da se v naši državi čim prej zenačijo zakoni, kar je za popolno ujedinjenje izredno nujno potrebno. Pred vsem se namerava uvesti modernim načelom kolikor možno ustrezajoče, našim razmeram prilagodeno novo materialno in formalno kazensko pravo vobče (zadnje se ima v bistvu naslanjati na nekdanji avstrijski kazenski pravni red, ki velja pri nas še danes): pri tej priliki se pa pripravljata temeljita preosnova porote posebej.

II. Ali naj se pridrži sodelovanje ljudskih sodnikov v kazenskem pravosodju in v kaki obliki?

Mnogo se je že govorilo in pisalo za poroto in proti njej. Glavni stvarni ugovor proti poroti je bil ta, da njeni izreki niso sodbe v pravem pomenu besede, ker niso porotniki nikomur dolžni povedati razlogov, ki so bili merodajni za njih pravorek, da so njih pravoreki često le izraz samovolje, in da je zato vsaka obtožba pred poroto pravozapravo le nekaka hazardna igra, ki zavisi zgolj od slučaja, kateri porotniki zasedajo za gotov dan porotniško klop, in pa da so porotniki dokaj bolj pod vplivom javnega mnenja kot sodniki po poklicu, radi česar javno mnenje preveč — često naravnost odločilno — vpliva na njih pravorek.

Znatno bi presevalo okvir tega članka, ako bi hotel preiskovati, v koliko so razlogi protivnikov porote utemeljeni, in če bi hotel pobijati te ali pa razloge zagovornikov porote. Ne maram tajiti, da ima kakor vsako človeško delo tudi ta pravna ustanova svoje hibe, o katerih sem se v svoji dolgoletni praksi često prepričal. Osobito moram pritrditi naziranju protivnikov porote, da vsakdanje, večinoma ali pa vsaj pretežno le enostransko dnevno čtivo in pa milijé, v katerem živé, na porotnike dokaj bolj vpliva kakor na sodnike po poklicu, ki osobito pa daljši praksi vsako stvar

— kolikor je človeku vobče možno — presojajo z višjega vidika, kakor morejo to storiti povprek državljani, ki se morajo brigati pred vsem za svoja opravila, in ki le redkokdaj sedejo na sodni stol. Nikakor pa se ne sme v takih slučajih porotnikom očitati, da so morda oddali svoj pravorek le kot strankarji vedoma proti svojemu boljšemu prepričanju. Nehoté in nevedé, da, celo proti lastni volji pa se lahko vsakemu človeku pripeti pomota.

Eno je gotovo: Porota spada k najmodernejšim pridobitvam kazenskega pravosodja.

Sodelovanje ljudskih sodnikov pri kazenskem pravosodju se je vedno glasneje zahtevalo ob času absolutizma, ko so bili sodniki pravtako kakor vsi državni uradniki docela odvisni od državne uprave, in ko ljudstvo ravno zato ni prav zaupalo v pravosodje in je samo hotelo imeti vsaj v najvažnejših slučajih pri tem svojo odločilno besedo. Ta razlog je sicer deloma odpadel, odkar so sodniki — vsaj po zmislu obstoječih zakonov — docela neodvisni. Toda ljudstvo smatra sodnike še vedno več ali manj odvisnim. Odvisnost in neodvisnost sta pa prav relativna pojma. Vsakdo je bolj ali manj odvisen od svojih bližnikov: delavci in uslužbenci vobče od tvorničarja ali podjetnika, pa prav tako tudi obratno, trgovec od svojih odjemalcev, obrtnik in vsak pripadnik svobodnih poklicev od svojih naročnikov, vobče vsakdo pa tudi od svojih stanovskih tovarišev, od svojih sosedov itd.

Toda ljudstvo tudi samo želi in hoče še nadalje samo sodelovati pri kazenskem pravosodju. A ne samo tu, kjer se je tekom poldruge generacije sodelovanje že tako ukoreninilo, da si ljudstvo te pravice nikakor ne bo dalo več izvit iz rok: Ljudstvo hoče danes samo sodelovati tudi v vseh panogah javne uprave vobče. To je eden najvažnejših postulatov sedanje demokratske dobe. Ne glede na nekatere hibe ljudskega sodstva, ki jih pa vrline, na katere se sklicujejo prijatelji porote, osobito pa dejstvo, da se zaupanje ljudstva v pravosodje utrja ravno s to pravno ustanovo, daleč odtehtajo, nikakor ne gre, da bi se odpravilo sodelovanje ljudstva pri izvrševanju zakonov, ako in dokler ima pravico, sodelovati pri njih ustvarjanju; saj se ravno pri izvrševanju zakonov kažejo njih hibe, in ne le pravica, marveč naravnost dolžnost ljudstva je, skrbeti po svojih poklicnih zastopnikih, poslancih, na pristojnem mestu, v narodni skupščini, da se vsakokratnemu naziranju in vsakokratnim razmeram morda ne več, ali vsaj ne docela ustrezajoči zakoni izpremene in nadomestijo z drugimi, vobče pa prilagode vsakokratnemu naziranju in vsakokratnim razmeram in potrebam ljudstva. To se pa more zgoditi le tedaj, ako se nedostatkni in hibe veljavnih zakonov tudi natančno poznajo; spoznati pa se morejo le pri njih uporabi v posameznih slučajih.

Ne glede na mnoge ugovore s strani važnih in merodajnih, da, naravnost tudi odločilnih krogov je torej vsekako skrbeti ne le za to, da se sodelovanje ljudskih sodnikov v kazenskem pravosodju ohrani, marveč, da se še, kolikor je možno, izboljša in primerno preustroji, skratka, docela prilagodi našim razmeram in potrebam in razširi na vse državno ozemlje.

Razen porote imamo še drugo vrsto kazenskih sodišč, pri katerih odločajo tudi ljudski sodniki: več, skabinsko ali prisedniško sodišče (Schöffengericht); to obstoji deloma iz zapriseženih ljudskih deloma pa iz poklicnih sodnikov. Ta sodišča se pa doslej niso obnesla nikjer, kjerkoli so jih uvedli. Pri takih sodiščih je glavna nevarnost ravno v dejstvu, da obstoje deloma iz strokovnjakov, deloma pa iz nestrokovnjakov. V vseh tako mešanih komisijah, kakršnih imamo danes v vseh panogah nebroj, so se vsi nestrokovnjaki redno uverili, da prevladujejo nad njimi strokovnjaki. Kako naj bi tudi jurist v tehničnih strokah nadkriljeval tehnika ali v medicini zdravnika ali v jezikoslovju filologa ali v šolstvu šolnika ali v trgovinskih ali obrtnih vprašanjih trgovca in obrtnika? Kako naj bi bilo pa tudi nasprotno mogoče? Se je li čuditi, ako pri skabinskih sodiščih poklicni sodniki kot strokovnjaki prevladujejo nad ljudskimi sodniki? Ako naj to

rej pride ljudstvo res samo brez vsakega vnanjega vpliva do svoje lastne odločitve, ako naj ima res polno zaupanje v kazensko pravosodje, v čigar področje spada razsoja o najvažnejših človeških dobrinah, o življenju in smrti, o svobodi državljanov itd. potem je treba dati tudi ljudstvu samemu možnost, da sodi povsem samo, brez vsakega vpliva in brez vsake kontrole s katerekoli strani, tudi s strani poklicnih sodnikov. Osobito ne sme kakor doslej tudi ne poslej posvetovanju porotnikov prisostvovati nikdar nobeden neporotnik, torej tudi

ne predsednik porotnega sodišča in nobeden sodnik, še manj pa obtožitelj, njegov zastopnik ali zagovornik. To povdarjam zato, ker se je z neke prav resne strani sprožilo vprašanje, ali bi ne kazalo odrediti, da se vrši posvetovanje porotnikov ob pasivni asistenci vsaj nekaterih imenovanih činiteljev. Tako nakano je treba odvrniti z vsjo odločnostjo in sodelovanje ljudskih sodnikov ohraniti povsem čisto in docela ločeno od delovanja poklicnih sodnikov, torej, kolikor le možno, v obliki sedanje porote. (Dalje sledi.)

Belgrad proti Sloveniji.

V SLOVENIJI SE KLJUB PROTESTU VSEH SLOVENSКИH POSLANCEV ODPUŠTI 286 SODNIH URADNIKOV.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Danes popoldne je bila seja finančnega odbora. Najprej so razpravljali o redukciji uradništva oddelka ministrstva za pravosodje v Ljubljani. Predsednik odbora dr. Veljković je izjavil, da odbor ne more čakati na povratek justičnega ministra dr. Markovića, da čuje njegovo mnenje o tej stvari, kakor so predlagali slovenski poslanci, ker ima finančni odbor rešiti še zelo nujne zadeve, tako n. pr. računske dvanaestine. Za vse te zadeve je le še malo časa na razpolago. Vlada namerava predložiti finančnemu odboru v razpravo državni proračun, ki mora biti končan do 15. maja. Odbor je

zato začel razpravljati o redukciji uradništva tega oddelka, pri čemer so slovenski poslanci vztrajno zahtevali, da je treba počakati povratka pravosodnega ministra. Večina odbora je odklonila ta predlog in je sprejela poročilo sekcije, po katerem se v Sloveniji od 1256 sodnih uradnikov odpusti 286 uradnikov. Vsled tega sklepa so slovenski poslanci Pušenjak, dr. Korun in Rajar zapustili dvorano kot znak protesta. Finančni odbor je vseeno nadaljeval sejo in je razpravljal o proračunskih dvanaestinah za maj in junij. Razvila se je daljša debata, vendar pa ni prišlo do nobenega sklepa.

Ninčić radi pogajanj z Italijo pred padcem?

IZ SEJE MINISTRskega SVETA. — NEPOVOLJNO POROČILO KUMANUDIJA. INSTRUKCIJE GLEDE RAPALLSKE POGODBE.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri je poročal naš delegat na konferenci v Genovi, finančni minister dr. Kumanudi o poteku konference. Po njegovem mišljenju je položaj na konferenci zelo kritičen zaradi zakulisne pogodbe med Nemčijo in Rusijo. Glede pogajanj z laško vlado v Rapallu je povedal, da nam je memorandum hrvatskega bloka zelo škodoval in našo stališče oslabil. Tekom razprave o tem predmetu je ministrski svet zaključil, da stoj naša vlada prejkoslej neomajno na stališču, da se rapallska pogodba v celoti in neizpremenjena izvede.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Naši delegaciji v Santi Margheriti je bil poslan poseben kurir z novimi navodili, po kate-

rih naj se ravna dr. Ninčić pri nadaljnjih pogajanjih z Italijo. Naš zunanji minister je dobil striktna navodila, da se ima držati rapallskega dogovora in da absolutno ne sme popustiti, četudi pride do tega, da pride zadeva pred zvezo narodov.

Zagreb, 20. aprila. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Belgrada, da se je večeraj govorilo v političnih krogih o morebitnem padcu zunanjega ministra dr. Ninčića. Z njim niso več zadovoljni ne demokrati in tudi ne radikali ter celo ministrski predsednik Pašić sam. Ako bodo pogajanja z Italijo še nadalje tako neugodna, se bo dr. Ninčić povrnil iz Genove. V slučaju izpremembe v vodstvu zunanjega ministrstva bodo demokrati najbrže zahtevali ta resort zase.

Notranja kriza.

DRŽANJE MUSLIMANOV.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Kriza, ki je nastala vsled demisije muslimanskih ministrov, je predmet živahnih razprav v političnih krogih. Mnogi sodijo, da se bode muslimanski klub razcepil, tako da pojde dr. Karamehmedović z radikali, Omerović bi ostal nevtralen, a Kurbegović bi šel z demokrati. Glavna odločitev pa bo padla na običnem zboru Jugosl. muslimanske organizacije. — Danes je minister Omerović obiskal Pašića, s katerim je imel dolgo konferenco.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Skupina disidentov iz zemljoradniške stranke je izjavila svojo pripravnost za vstop v vlado pod pogojem, da se spremene nekatere določbe agrarne reforme.

Zagreb, 20. aprila. (Izvirno) »Slobodna Tribuna« poroča iz Belgrada: Večeraj se je zatrjevalo z vsjo gotovostjo, da bosta muslimanska ministra Vilović in Omerović umaknili ostavki, ker menita, da cen-

tralni odbor muslimanske stranke ni kompetenten za izpreminjevanje strankine politike. To more storiti le glavna skupščina stranke, ki se sestane prihodnji mesec. Zdi se pa, da kriza ni tako resna, kakor se je mislilo v prvem trenutku in da za sedaj vladna večina še ne bo razpadla. Kakor se doznava, ne bodo desničarski muslimanski poslanci položili svojih mandatov, ampak bodo podpirali vlado, dokler ne sklene strankin kongres drugače in dokler ne bo poravnana spor med desnico in levico. V vladnih krogih se vseeno delajo kombinacije za sestavo vlade brez muslimanov. V prvi vrsti se misli na zemljoradnike. Ti pa izjavljajo, da sploh ne nameravajo vstopiti v vlado. Zaradi tega vlada ne bo sprejela demisije ministrov Vilovića in Omerovića. O tem je razpravljaj večerajšnji ministrski svet, ki pa ni o stvari sklenil nič definitivnega. Vlada bo zadevo spravila pred svoje klube.

Eksplozije v Bitolju kriva vojna uprava.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Na popoldanski seji ministrskega sveta so razpravljali tudi o kreditu za ponesrečence v Bitolju. O grozni nesreči, ki je zadela nesrečno prebivalstvo, prejema vlada še vedno strašna poročila, ki ugotavljajo, da eksplozij še vedno ni konec, ampak se v kratkih prestedkih še vedno ponavljajo. Mesto je popolnoma razrušeno. Glavno krivdo za nesrečo pripisujejo vojnemu ministru, ki ni pravočasno poskrbelo za shrambo municije, kakor to določajo predpisi.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) O eksploziji

v Bitolju je bilo izdano tole poročilo: Dne 18. t. m. se je v Bitolju vnela velika množina artiljerijske municije. Škoda je velika. Vsled eksplozije so se zdrobile vse šipe in večinoma razbila tudi vrata. Zelo mnogo hiš je dobilo razpoke. Okrog 30.000 prebivalcev prebiva pod milim nebom. Število žrtev še ni znano, ker je oni del mesta, kjer se je pripetila eksplozija, nedostopen. Vsak trenutek pričakujejo nadaljnjih eksplozij. Oddelki vojaštva in orožništva delajo na omejitvi požara, ki je izbruhnil vsled eksplozije in pomagajo reševati pre-

bivalstvo. Ministrski svet je določil en milijon dinarjev kot prvo pomoč oškodovancem. Snoči je s tem zneskom odpotoval na lice mesta načelnik finančnega ministrstva Matovič, da ga razdeli med prebivalstvo. Vojni minister general Vasič je naročil armijskemu poveljniku v Skoplju, naj pošlje v Bitolj večje število poljskih kuhinj, ki naj se dajo prebivalstvu na razpolago. Odpošlje naj se tudi večje število vojaških avtomobilov.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Po zadnjih vesteh iz Skoplja, se je municija v Bitolju s a m a vnela. Požar se vedno bolj širi. V nevarnosti so velike množine municije, ki so nakopičene na polju pred Oficirskim domom. Tudi v sredini mesta se nahajajo velike množine municije, deloma tudi še s solunske fronte. Včeraj je pihal močan veter. V nevarnosti so tudi množine granat večjega kalibra, ki so nagromadene na prostem. Bati se je, da tudi te ne eksplodirajo.

VPRAŠANJE POSOJILA.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Na današnji seji ministrskega sveta bo finančni minister dr. Kumanudi dobil, preden odpošlje v Genovo, nova navodila za sklepanje posojila s skupino ameriških bank. Dr. Kumanudi bo zahteval, da se naši državi iz tega posojila izplača v gotovini 40 % in ne 30 %, kakor se glasi ponudba.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Kakor znano, je dobil finančni minister dr. Kumanudi pooblastilo, da se začne pogajati z zastopniki ameriških bank v Genovi glede posojila v znesku 100 milijonov dolarjev. Minister odpošlje najbrže še danes tjakaj. Snoči je bila v finančnem ministrstvu daljša konferenca, na kateri so razpravljali o pogojih ponudbe te ameriške bančne skupine. Konferenci je prisostvoval tudi finančni minister dr. Kumanudi, minister za zunanje stvari dr. Marinković in ravnatelj Narodne banke Novaković. Konferenca se bo danes končala, tako da bo minister lahko še danes odpotoval v Genovo. Imena teh ameriških bank, ki so ponudile posojilo naši državi, še niso znana, ker jih drže tajno. Znano je le, da gre za resne banke. Vlada je v načelu sprejela ponudbo in pooblastila finančnega ministra, da konča pogajanja v Genovi.

RAZDELITEV DRŽAVE NA OBLASTI.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Posebni ministrski odbor, čegar člani so Voja Marinković, Svetozar Pribičević in Marko Trifković, je danes razpravljaval znova o razdelitvi države na oblasti. Med demokrati in radikali je prišlo pri tej priliki do nesoglasij, ker radikali ne zastopajo več prvotnih določb, ampak so postali v tem vprašanju popustljivejši.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Za danes ob treh popoldne je sklicana seja ministrskega komiteja, da izdela načrt o razdelitvi države v okrožja. Kakor se doznava, pride najprvo na vrsto Srbija.

IZ FINANČNEGA ODBORA.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Prva sekcija finančnega odbora je razpravljala danes o proračunu ministrstva za pravosodje. Na dnevnem redu je bila redukcija sodnijskega uradništva v Dalmaciji. Poslanec dr. Duličić (Jugosl. klub) je ugovarjal predlagani redukciji in svoj ugovor utemeljeval s tem, da bo nastala v slučaju, če se redukcija glasom predloga izpelje, v sodni upravi v Dalmaciji velika zmešnjava. Govornik je predlagal, naj se rešitev tega vprašanja odloži do povratka pravosodnega ministra v Belgrad.

VPRAŠANJE DRŽAVNEGA PRORAČUNA.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Danes popoldne je prva sekcija finančnega odbora končala razpravo o državnem proračunu za leto 1922. Sklenila je zakonski predlog takoj predložiti plenumu odbora, kjer bo trajala razprava približno do 15. maja. Nato pride zakonski predlog pred narodno skupščino, ki ga mora rešiti do 1. julija.

RESKA VLADA IN POGAJANJA V RAPALLU.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) Kakor izve vaš dopisnik iz dobro poučenih krogov, je laška vlada pristala, da se udeleži pogajanj v Rapallu tudi Zanellova skupina. Zanella je odpošlal v Rapallo svojega tajnika Lengyela, da prisostvuje sejam.

POOBLASTILO ZA TRGOVANJE Z DEVIZAMI.

Belgrad, 20. aprila. (Izvirno) V finančnem ministrstvu se izdeluje naredba, s katero bodo denarni zavodi v državi dobili splošno pooblastilo za trgovanje z devizami in valutami, toda s pogojem, da bo njihovo delovanje podrejeno nadzoru Narodne banke.

PRINC PAVEL PRIDE V ZAGREB.

Zagreb, 20. aprila. (Izvirno) »Novosti« doznava iz zanesljivega vira, da pride princ Pavel v kratkem v Zagreb, kjer se bo nastanil v bivši banski palači.

Genovska konferenca.

Rusko-nemška pogodba naj se razveljavi!

Pariz, 20. aprila. (Izvirno) Francoski ministrski predsednik Poincare je ministrski svet poučil o korakih, ki jih je podvzel sinoči pri vladah zavezniških držav in male antante, od katerih je zahteval, naj se sporazumejo glede tega, da pošljejo Nemčiji nujni poziv za razveljavljenje rusko-nemškega dogovora. Veleposlaniška konferenca, kateri je bilo vprašanje predloženo, bi mogla sprejeti navodila zavezniških držav, da sestavi besedilo poziva. Naknadna sankcija blodenj nemške države prekoračuje pravice genovske gospodarske konference, ker pomeni dogovor kršitev versailleke mirovne pogodbe, ki v Genovi ne sme priti v debato, in se zadeva vprašanj reparacij, ki se tudi ne smejo obravnavati na tej konferenci. Seveda bodo diplomatični koraki, ako Nemčija prizna razveljavljenje dogovora, odslej brezpredmetni.

Instrukcije Poincareja.

Pariz, 20. aprila. (Izvirno) Francoski ministrski predsednik Poincare je zaprosil vse zavezniške države, da skupno s Francijo izroče rusko-nemški dogovor veleposlaniški konferenci. To postopanje je razumljivo, ako se pomisli, da preti rusko-nemški dogovor reparacijski komisiji odtegniti del dohodkov, s katerimi more ta razpolagati na podlagi versailleke mirovne pogodbe in bi mogel tudi kršiti čisto politične določbe te pogodbe. Ministrski predsednik Poincare je dal Barthouju navodila glede nastopanja, ki se ga bo držala francoska delegacija še nadalje. Ker se obrača protest zaveznikov le proti Nemčiji, se francoska vlada ne protivi, da bi se obnovili razgovori z ruskimi sovjeti, toda pod pogojem, da sovjeti priznajo načela canske konference. Ako se zastopniki sovjetov ne bodo držali pogodbe, ki so jo sklenili z antanto glede določb, ki so skladne z onimi, ki jih vsebuje rusko-nemški dogovor, se francoska delegacija ne more udeleževati posvetovanj o ruskih zadevah in bo odrekla svoje sodelovanje. Barthou je ministrskemu predsedniku Poincareju potrdil prejem navodil in izjavil, da se popolnoma strinja s tem, da ne prepusti nobenega popuščanja glede načel canske konference.

Lloyd George se razgovarja z Nemci. — Nemška pojasnila.

Genova, 20. aprila. (Izvirno) Angleški ministrski predsednik Lloyd George je pristal na to, da zvečer sprejme nemškega zastopnika dr. Rathenaua v spremstvu državnega kancelarja dr. Wirtha. Lloyd George je prosil dr. Rathenaua za natančno pojasnilo glede njegove izjave, ki jo je podal zastopnikom časopisja, po kateri naj bi bila angleška delegacija poučena o načrtu rusko-nemškega dogovora. Dr. Rathenau je priznal, da je dal angleškimi izvedencem zaupno izjavo, a jih ni oficijelno pooblastil, da obveste o tem angleško vlado. Nemčija bo prejkone poslala genovski konferenci noto, v kateri bo opravičila svoje postopanje in ji predložila omenjeno pogodbo. Francoska delegacija pa ne bo pripustila, da bi se konferenca bavila s pogodbo, ker meni, da je edino zveza narodov poklicana, da priznava pogodbo.

Pariz, 20. aprila. (Izvirno) Agence Havas javlja iz Genove: Francoski zastopnik Barthou se protivi oficijelno ali neoficijelno sprejeti rusko ali nemško delegacijo, dokler vprašanje rusko-nemške pogodbe ni končno veljavno rešeno. Angleški ministrski predsednik Lloyd George ni hotel sprejeti dr. Rathenaua samega in je brezpogojno zahteval, da se sestanka udeleži tudi nemški državni kancelar dr. Wirth. Lloyd George je od dr. Rathenaua predvsem zahteval pojasnilo o izjavi, ki jo je ta lansiral v časopisje, češ da je bila angleška delegacija poučena o sklepu rusko-nemškega dogovora. Dr. Rathenau se je skliceval na nemškega izvedenca Wissella. Tudi državni kancelar dr. Wirth je poizkušal opravičiti postopanje Nemcev. Vendar je iz vsega tega razvidno, da je za vse odgovoren dr. Rathenau in da je dr. Wirth le po naključju udeležen. Zato je stališče dr. Rathenaua izredno težavno. Zavezniki se v temeljnih vprašanjih popolnoma strinjajo.

MANIFESTACIJA ZA ENOTNO FRONTO PROLETARIATA.

Dunaj, 19. aprila. (Izvirno) Danes se je tukaj vršila velika manifestacijska demonstracija, ki so jo sklicali komunisti in socialdemokrati v svrhu, da manifestirajo za enotno delavsko fronto, za priznanje sovjetske vlade in za pomoč gladnim v Rusiji ter za 8urni delavnik. Manifestacije se je udeležilo nad 100.000 ljudi. Manifestacijski sprevod je ob 4. uri odšel izpred Schottenthora na Ringu do Schwarzenbergovega trga. Vse trgovine in javni lokali so bili na vseh ulicah, koder je šel sprevod, zaprti. Policija je izdala mnogo var-

njajo z Lloyd Georgem glede njegovega odgovora Nemčiji.

Italija posreduje.

Berlin, 20. aprila. (Izvirno) Kakor poroča »Vossische Zeitung« iz Genove, je bila izročitev odgovora nemške delegacije zopet odgodena. Kakor se sodi, bo nota izročena šele jutri. Italijanski minister za zunanje stvari Schanzer je naprosil dopolne nemško delegacijo, naj svojega odgovora ne odpošlje, dokler ni imel prilike, še enkrat govoriti z dr. Rathenauom. Dr. Rathenau je nato posetil Schanzerja.

Posredovalno stališče dr. Beneša.

Genova, 20. aprila. (Izvirno) Mala antanta se je pod vodstvom češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša baje približala v vprašanju rusko-nemške pogodbe italijanskemu stališču. Ne samo italijanski zunanji minister Schanzer, ampak tudi dr. Beneš sta se zavzela za to, da bodi nota zavezniških držav nemški delegaciji sestavljena v milejši obliki.

REŠITEV NAJDENA?

Praga, 20. aprila. (Izvirno) Češkoslovaški tiskovni urad poroča iz Genove: Danes so se pri Lloyd Georgu sestali zastopniki zavezniških držav, vstevši malo antanto in Poljsko. Italijanski zunanji minister Schanzer je poročal o pogajanjih z nemškimi delegati. Na podlagi večerajšnjih porazgovorov so Nemci sporočili Lloyd Georgu, da bi sami sicer raje razveljavili pogodbo z Rusi da jih pa Rusi niso hoteli odvezati sklenjenih obveznosti. Zaradi tega so Nemci sprejeli drugo eventualnost in se ne bodo več udeleževali razprav v komisiji za ruske zadeve. S tem so izpolnjeni pogoji zaveznikov za seje prve podkomisije, ki se sestane v petek popoldne brez nemških delegatov. Za danes popoldne se pričakuje odgovor ruske delegacije na zahteve zaveznikov. S tem odgovorom se bo jutri bavila podkomisija.

Posvetovanja Američanov z rusko delegacijo.

Genova, 20. aprila. (Izvirno) Semkaj je dospela ameriška finančna skupina, ki ji načeluje Glasgow od »Standard Oil Company«. Ta skupina se je včeraj dalje časa posvetovala z ruskimi delegati.

Posvetovanje o potnih listih.

Genova, 20. aprila. (Izvirno) Druga gospodarska podkomisija je nadaljevala razpravo o poročilu izvedencev glede člena 55, ki se tiče obdavčenja inozemskih fizičnih oseb in družb. Rumunska delegacija je pri tem stavila izpremenjalni predlog, naj bodo inozemske fizične osebe, ki jim je dopuščeno izvrševanje obrti ali trgovine, kakor tudi inozemske družbe in njihova podjetja, katerim je dovoljeno ali dopuščeno trgovati, podvržene istim dajatvam, kakor domače fizične osebe in družbe. Podkomisija si je pridržala pravico, da ta predlog prouči. Nato je podkomisija razpravljala o vprašanju potnih listov, katera določbe vsebuje isti člen. Razpravljani so se udeležile Francija, Rumunija, Italija in Nemčija. Ruski delegat Krasin v načelu ni nasprotoval, vendar si je v vprašanju potnih listov pridržal pravico, opozarjati na posebni politični položaj na ruskih mejah. — Generalni tajnik tranzitne komisije zveze narodov je dal vsa pojasnila glede vprašanja potnih listov, katera so zahtevali navzočni delegati. Italijanski delegat Covazzoni si je pridržal pravico, da predloži člen 55 v novi obliki. Ta izprememba člena 55, ki jo je predlagal italijanski delegat, bo tvorila dnevni red seje, ki se bo vršila jutri.

Zahteve mednarodne zveze strokovnih organizacij.

Genova, 20. aprila. (Izvirno) Gospodarski pododsek, ki je včeraj popoldne zboroval pod predsedstvom Colrata, je med sejo sprejel odposlanstvo mednarodne zveze strokovnih organizacij. Jouhaux je izročil pododseku sklepe, katere je sprejela delavska konferenca, ki zboruje tu od 15. t. m. Ti sklepi obsojajo gospodarski nacionalizem, zahtevajo emisijo mednarodnega posojila in izbris vojnih dolgov, se izrekajo zoper možnost gospodarske obnove Evrope na podlagi izključno kapitalističnih sil in zagovarjajo zakon glede osemurnega delavnika.

nostnih odredb, vendar ni imela povoda posredovati.

KONGRES AMSTERDAMSKE ZVEZE.

Rim, 20. aprila. (Izvirno) V navzočnosti 200 delegatov, ki zastopajo 20 držav, se je danes otvoril kongres amsterdamske zveze strokovnih organizacij. Fimmen (Holandija) je poročal o razorožitvi in o vojni zoper vojno.

EKSPLOZIJA V SOLUNU.

London, 20. aprila. (Izvirno) Iz Aten poročajo: V Solunu je eksplodiralo skladišče vojnega materiala. Mnogo vojakov in otrok leži pokopanih pod razvalinami.

Važni gospodarski in politični sklepi.

Na krasno uspelih shodih v Ljutomeru in Slov. Bistrici se je sklenilo sledeče:

Proti izžanju davkov.

1. Odločno protestiramo proti 100 odstotnemu zvišanju zemljiškega in vseh drugih davkov, kakor jih zamišlja sedanja belgrajska vlada. Kmetsko ljudstvo in delavski sloji ne morejo več prenašati davčnega vijaka, ki uničuje voljo do dela in povzroča obubožanje prečanskih pokrajin, predvsem pa zadene to zvišanje z davki itak preobloženo Slovenijo. Načelo: Enake pravice, enake dolžnosti zahteva, da se čimprej izvede izenačenje davkov in moderna davčna reforma.

Zahtevamo samoupravno Slovenijo.

2. Zahtevamo revizijo ustave v avtonomističnem smislu. Naša država bo procvitala samo v tem slučaju, če bodo vsa tri plemena na svoji zemlji gospodarji, ne pa podložniki. Centralizem, ki so ga z nesrečno vidovdanskega ustavo uvedli zagovorniki današnjega načina vladanja, je med Slovenci in Hrvati trčil na neizprosni odpor. Centralizem je vzrok vsega nezadovoljstva, gospodarskega propadanja in plemenske borbe v naši državi. Naše geslo je: Slovenija Slovincem v okvirju države SHS! Mi hočemo in zahtevamo gospodarsko, kulturno in zakonodajno avtonomijo.

Za naše vojake.

3. Obsojamo nečloveško in nekulturno postopanje posameznih vojaških oblasti s našimi rekruti in vojaki. V sled zanižnosti in nerazumljive brezsrčnosti so vojni minister in drugi predpostavljani napram lastnemu narodu zakrivil v pretekli zimi smrt stoterih in neozdravljive bolezni tisočih slovenskih, hrvaških in tudi srbskih mladeničev. Obenem pa obsojamo tudi početje vladne večine, ki še danes generala Zečevića ni izročila sodišču.

Dajte nam nov vojaški zakon!

4. Zahtevamo nov vojaški zakon, ki bo znižal število vojaštva in službeno dobo, ter da bodo slovenski vojaki služili v kadrih v Sloveniji.

Zaupnica dr. Korošcu in Jugoslovanskemu klubu.

5. Izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba, zlasti pa voditelju dr. Korošču, za neustrašno borbo za avtonomijo Slovenije svojo iskreno zahvalo in popolno zaupanje. Mi odobravamo borbo Jugoslovanskega kluba proti centralistični vladni večini in slovesno izjavljamo, da bomo poslance Slovenske ljudske stranke ob vsaki priliki, predvsem pa ob priliki bodočih volitev v narodno skupščino podpirali.

Volitve nam dajte!

6. Zahtevamo, da vlada razpiše nemudoma volitve v narodno skupščino. Volitve so edini izhod iz današnjega skrajno slabega gospodarskega položaja. Namesto poslancev Samostojne — kojim izrekamo popolno nezaupnico — naj pridejo novi močje; novi in pošteni močje naj po ljudski volji rešijo vsa pereča vprašanja, ki jih je sedanja vladna večina zanemarila. Ugovarjamo proti razkristjanjenju šole.

7. Protestiramo proti novemu šolskemu zakonu, ki ga je izdelal Glavni prosvetni odbor v Belgradu, po katerem hočejo razkristjaniti šole in vsi mladinsko vzgojo. Mi katoliški Slovenci nikakor ne pripustimo, da bi se pometali iz naših šol duhovniki-kateheti in da bi se veronauk poveril posvetnim učiteljem. Država, katero tvorimo tudi mi, mora skrbeti za katoliško vzgojo mladine, kajti edino le katoliška vzgoja je najboljša temelj za dobre in trdne temelje naroda in države.

Obsodba dr. Šusteršiča.

8. Obsojamo kot odločni katoličani in Slovenci vsak poizkus, da se po naročenih ljudeh, t. j. po dr. Šusteršiču, krši enotnost naše Slov. ljudske stranke. Take ljudi in take poizkuse obsojamo z vsem ogorčenjem in izjavljamo, da ostanemo v teh resnih časih trdno in zvesto ob strani Slovenske ljudske stranke, katere taktiko in politiko odobravamo v celoti.

Proti Radiću.

9. Obsojamo politiko hrvaškega bloka z Radićem na čelu, kateri je s svojo neudeležbo v Belgradu glavni skrivlec sedanega načina vladanja. Če bi Radić šel s svojimi poslanci v Belgrad, ne bi mogli Srbijanci tako postopati z nami. Od naših poslancev zahtevamo, da kot odločna opozicija kontrolirajo v Belgradu delovanje vlade in nas ščitijo.

LJENIN NE PRIDE V GENOVO.

Praga, 19. aprila. (Izvirno) »Nar. Listy« dementirajo v posebni brzojavki iz Genove vesti, da se Ljening nahaja že več dni inkognito v St. Margeriti. Po izjavi uglednega člana ruske delegacije na prihod Ljeninga ni misliti, ker z ozirom na resno situacijo ne more zapustiti Rusije.

»Times« o političnem položaju Jugoslavije.

Veliki angleški list »Times« je objavil dne 13. t. m. zelo zanimiv dopis svojega dopisnika v Beogradu o splošnem političnem položaju v Jugoslaviji. V dopisu se bavi predvsem z vprašanjem, kako je to, da kraljevina SHS kljub svojemu ogromnemu prirodnemu bogastvu ne zavzema v mednarodnem političnem svetu onega položaja, ki bi ga morala imeti.

Predvsem se nam vrtva vprašanje, zakaj se valute vseh novih držav v centralni Evropi popravljajo, a dinar stalno pada? Zakaj uvaža Jugoslavija žito, čeprav je z 90 odstotka agrarna država? Zakaj je bilo izvoljenih v popolnoma agrarni državi nad 50 komunistov v parlament in zakaj je ostalo po razveljavitvi komunističnih mandator njihovih 50 mest nezasedenih? Zakaj 63 hrvatskih poslancev ne pride v parlament in ne protestira proti vladnim metodam? Zakaj vlada tako nerada vidi, če obiskujejo inozemci tudi druge dežele in ne samo Beograd?

Na vsa ta vprašanja je potreben vsestranski odgovor.

Najprej je treba naglasiti, da so Srbi odločilen činitelj v kraljevini. V Bosni, na Hrvatskem, v Dalmaciji, na Kranjskem in v Slavoniji vladajo uradniki, imenovani od belgrajske vlade. V armadi so častniki izključno Srbi. Dve glavni vladni stranki sta srbski. Vse težkoče, ki jih je Srbija prinesla s seboj iz vojske, so se sedaj pomnožile, ker je Srbija postala trikrat večja. V svrhu obnove je treba uvaziti velike količine materijala. Izvoz ovirajo slabe železniške zveze, a transportne težave so še večje vsled tega, ker je severni del zaradi nerešenega reškega vprašanja izgubil dostop do morja. Poleg tega je vlada napravila veliko zmešnjavo z agrarno reformo. Naselila je namreč vojake s hrbovitih krajev Srbije v silno bogate kraje v Banatu in v Bački, katerih rodovitnost je pa po odvisna od kompliciranega sistema namakanja. S tem naseljevanjem je vlada trenutno uničila največji vir svojega bogastva.

Največji vzrok vsega zla pa je slaba uprava. Uradnikov je dvakrat toliko kakor bi jih bilo treba. Njihove plače požro polovico budžeta. Za armado se potroši četrtna proračuna. Birokracija je koruptna in nesposobna, ker vlada oddaja uradniška mesta onim, ki brezpogojno služijo režimu. Najvplivnejša mesta so razdeljena med razne vladne stranke z ozirom na številčno moč strank. Od centralističnega sistema, ki se ga je Pašiću posrečilo izvesti, ima vlada ta dobiček, da je povečala število mest, s katerimi plačuje svoje pristaje.

Kmetje silno trpe pod takim režimom, pa naj so Srbi, Hrvati ali Slovenci. Radikalni in demokratje, ki danes vladajo, so večinoma meščani, tako da so interesi kmetov prav slabo zaščiteni. Zaradi neurejenega poslovanja državne monopolne uprave ostajajo kmetje brez soli, brez sladkorja in brez olja. Kmetje morajo upravne uradnike in žandarje podkupovati, če hočejo imeti pred njimi mir. Nesrbi neradi gledajo, če morajo njihovi sinovi služiti pri vojaki izven svojih krajev. Kritiki vladne finančne politike pa opozarjajo na dejstvo, da kmetje danes ne plačajo nič več davka kakor pred vojno (to velja za Srbijo, op. ur.), kljub veliki valutni razliki. Kmet (srbski) plača danes davek lahko, če proda par kokoši, dočim je moral prej za isti znesek prodati celo kravo. Sedanja vlada pa se ne upa povečati davka, ker se boji nezadovoljstva, ki se je začelo v državi pojavljati. Svoj vrhunec je doseglo nezadovoljstvo kmetov z vlado na Hrvatskem.

Koren vsega zla pa so intrige in korupcija, ki jih je nova država sprejela v svoj sistem kot zapuščino balkanske politike. Dolg niz borb in zarot med glavnimi političnimi osebnostmi, v armadi in na dvoru označuje poslednjo dobo srbske zgodovine. V politiki odločujejo osebni motivi. Strankarstvo se je tako razpaslo, da na stotine mladih in sposobnih ljudi javne službe sploh odklanja. Vse to bo treba najprej izlečiti, ako se hoče država konsolidirati.

»Timesov« belgrajski dopisnik je na vsak način »prevrten element«. Sicer ne bi svojemu listu poročal tega, kar smo na primer mi že sto in stokrat konstatirali v nadi, da bo kaj pomagalo, a doslej vse zaman. Tudi trpka očitanja »Timesa« bodo ostala glas vpijočega v puščavi.

REKONSTRUKCIJA ČEŠKOSLOVANSKEGA KABINETA.

Praga, 19. aprila. (Izv.) Vse časopise vladne koalicije se bavi s predstoječo rekonstrukcijo kabineta, ki se bo prav gotovo v najkrajšem času izvršila. Ministrsko predsedstvo bi po raznih glasovih prevzel doseđanji minister za narodno brambo Udržal ali pa dr. Šamal, kajti dr. Švehla ne pride v poštev z ozirom na stališče agrarcev, da ne stopijo v vlado. Notranje,

finančno in ministrtvo za Slovaško bodo prevzeli parlamentarci. Tako rekonstruirani kabinet bi ostal nespremenjen do bodočih volitev. Obenem bi se doseđanji urad za agrarno reformo spremenil v ministrtvo. Glasom oficioznih »Moravskih Novyn« bo po tem dr. Šrobar imenovan za nadžupana cele Slovaške.

SKORAJŠNJA LIKVIDACIJA MINISTRSTVA ZA IZENAČENJE ZAKONOV.

Belgrad, 20. aprila. (Izv.) Ministrtvo za ustavotvorno skupščino in izenačenje zakonov končuje sedaj eno svojih zadnjih del. Ministrtvo zbira gradivo za zbornik zakonov in obdelava vse zakone, ki spadajo v njegovo kompetenco. Čim bo ta zbornik končan, se ministrtvo likvidira.

Dnevna novica.

V znamenju ravnopravnosti. Sarajevski »Naša Pravda« piše: »V soboto 15. t. m. so slavili katoliki svojo Veliko noč. Na praznovanje je bila oficijelno objavljena tudi vojaška oblast, s prošnjo, da dovoli vojakom katoliške vere udeležbo na svečanosti. Vojaška oblast se pa vabilu ni odzvala in oficirski kor in vojaška godba se praznovanja niso udeležili. Tudi vokalom udeležba ni bila dovoljena. Tako je bilo v soboto popoldne ob 4. uri. V nedeljo zjutraj pa je bilo drugače. Takrat so slavili pravoslavci svojo Veliko noč. Te slovesnosti so se udeležili: Vojaštvo v paradi, vojaška godba, topništvo je streljalo in ves častniški zbor je bil navzoč.

— Frane Lavrič, nadučitelj v pokoju, je 14. t. m. umrl v Mokronogu na Dolenjskem. Rodil se je 29. dec. 1839 v Loškem potopu ter služboval v Starem Logu in v Sp. Logu. Leta 1864 je dobil službo učitelja in organista v Škocijanu pri Mokronogu, kjer je ostal do leta 1902, ko je bil upokojen. Lavrič je bil učitelj stare šole, dobričina in veseljak, da se je vsakdo moral zabavati v njegovi družbi. Bil je izboren sadjar, zaradi česar je bil večkrat pohvaljen od vlade. V Škocijanu je imel vzoren šolski vrt in čebelnjak, da daleč na okrog ni bilo takega. Svoje otroke je vse dobro oskrbel in je 1916. leta praznoval zlato poroko. Bodi blagemu možu, ki nas je tolikokrat razveseljeval s svojim neizčrpnim humorjem, časten spomin med nami!

— Smrtna kosa. 19. t. m. je ob pol 9. uri umrl v Zagrebu po daljši bolezni bivši župan zagrebški Rudolf Petrič v 55. letu starosti.

— Požar na Vrhniki. Škoda 400.000 kron. Dne 17. aprila ob pol 1. ponoči je pričelo goreti v lopi notarja Antona Komatarja na Vrhniki št. 33. Požar se je zelo hitro širil. Z največjo težavo so sosedje, na čelu jim Ivan Habič in sodni sluga Franc Korenčan, rešili živino. Do tal sta pogorela lopa in hlev. Požarne brambe z Vrhnike, s Stare Vrhnice in z Verda so delale z največjim naporom in posrečilo se jim je. da je bil požar približno ob 5. zjutraj lokaliziran in da se ni razširil. Škoda znaša približno 400.000 kron. Pogorelec je bil le za 1700 kron zavarovan. Notarju Komatarju so zgorote kožeje, poljsko orodje in oprema. Bilo je najbrž nalašč zažgano.

— Sava pri Jesenicah. Dne 22. t. m. priredi komorni kvartet Zika v Kat. domu na Savi pri Jesenicah koncert s sledečim sporedom: 1. Mozart: Es-dur kvartet (Allegro, andante, minuette, finale). 2. Dvořak: Kvartet es-dur (amerikanski); allegro non tanto, lento, scherzo, finale. 3. a) Borodin: Nocturno; b) Čajkovski: Jesenska pesem; c) Kreisler: Ljubzensko veselje. — Predpoda vstopaj v trgovini Zora na Jesenicah. Po koncertu železniška zveza proti Ljubljani, Kranjski gori in Boh. Bistriici. (k)

— Osijeski komunisti so svojo grožnjo, da prično stavkati z gladom, če se ne razpiše razprava, tudi izvršili. Vsič gladovanja so zelo oslabil in so morali profesorja Maslarića odpeljati v bolnico. Osijesko sodišče se je ponovno brozjavno obrnilo v Belgrad, da naj pošlje preiskovalne spise, da se more razpisati in vršiti razprava. Odgovora seveda ni dobilo, ker »ima vremenac«.

— Incident v belgrajkem gledališču. Na velikonočno nedeljo bi se bila imela vršiti v belgrajskem gledališču operna predstava »Rigoletto« in je bilo gledališče popolnoma razprodano. Ker pa eden izmed opernih pevcev ni prišel pravočasno z dopusta, je bila predstava odpovedana, kajti ravnateljstvo z vsemi ostalimi člani ni moglo privoliti nobene druge predstave.

— Razni dogodki. V Brodu je te dni udarila strela v kantino tamošnje tovarne vagonov in enega človeka ubila, eden pa je oslepel. — V Dalmaciji se je zelo razširila pasja steklina. V sled ugrizov od steklih psov je že več oseb umrlo. — V zadnjem času izvršuje v vukovarskem okrožju predrzna roparska banda velike latvine, posebno po cerkvah. Doseđaj ji niso mogli priti na sled. — V Varaždinu je stražnik zalotil neznanega človeka, ki je hotel vlomiti v tamošnji hotel. Med vlomilcem in stražnikom se je razvila vroča borba, tekoma katere je stražnik neznanega roparja ustrelil. — Varaždinski občinski svet je na svoji zadnji seji sklenil podeliti raznim varaždinskim kulturnim društvom znatne podpore. — V Dalmaciji je zadnje dni nastopilo prav lepo vreme in se ljudje že kopljeje v morju.

— Zopet incident. Pred par dnevi je prišlo v neki spitski kavarni od ostrega prerekanja med mladinci in nekaterimi italijanskimi častniki trgovaške mornarce. Da ni redarstvo pravočasno in energično posredovalo, bi zadeva končala najbrž tragično.

— Plače sidarjev v Splitu. Te dni so med podjetniki in dobrih končala pogajanja. Delavec I. kategorije je zabil dneveno 250 K in II. kategorije 210 kron; dočim se vsem pomožnim delavcem zvišajo plače po bojestranskem sporazumu za vsak slučaj.

— Zaradi žaljenja kraljevega roditelja je bil v smislu § 91. b srbskega kaz. zak. obsojen Josip Podlipnik iz Polja na 1 leto zapor. — Ker je okradel v noči na 2. februarja t. l. Rozaljo Florjančič v Podsmrečju in je oškodoval za nad 2200 kron, je bil Janez Bergant iz Podsmrečja obsojen na 3 tedne ječe.

— Pretep dveh voznikov. Dne 16. februarja t. l. sta se srečala na cesti med Kokro in Poljanami Šimen Ločniškar z Dobrave in Luka Kern. Oba sta se vozila s sanmi. Ločniškar je zahteval, naj se mu Kern umakne. Ker se pa Kern ni mogel umakniti, ga je Ločniškar najprej pretepel z bičevnikom, nato pa ga še dvakrat sunil z nožem, in sicer prvič v prsi, drugič pa v vrat. Poškodbe so bile težke in je obstojala za Kerna smrtna nevarnost. Deželno sodišče je prisodilo Ločniškarju 1 leto težke ječe.

— Radi koruze dva umora. V neki vasi v bližini Bjelevara je kmet Wagenhofer ustrelil svojega tasta Obajgora in njegovega sina, ker so se sprli radi 50 kg koruze. Po izvršenem zločinu je pobegnil v hribe in ga še niso prijeli.

— Železniška nesreča. Pred par dnevi je na progi Niš—Belgrad povozil brzovlak neko kmetlico, ki je šla na polje in ji odtrgal obe nogi. — Nečloveška mati. Zagrebška policija je te dni aretirala neko služkinjo, ki je doseđaj že dva svoja otročiča takoj po porodu umorila. Zločinski meter so izročili sodišču.

— Okradena cerkev. Nedavno so neznani roparji okradli kip Matere božje v cerkvi Marije Bistriške. Ukradli so zlato veržico, okrašeno z dragimi kamni, dolgo en meter, štiri veržice z raznimi priveski, izlo z dragim kamenom in več drugih dragocenosti v skupni vrednosti nad 100.000 kron.

Štajerske novice.

Š Konflec. V soboto, dne 22. t. m., bodo peljali po državni cesti iz Maribora v Konjice tri nove zvonove, katere je vtila tvrdka Bühl za konjiško nadžupno cerkev. Prvi zvon tehta 2800 kg, drugi 800 kg, tretji 250 kg. Zvonovi bodo v nedeljo, dne 23. t. m., po g. arhidijakonu Francu Hrasleju blagoslovljeni in v stolp potegnjeni. — Mesto venca na grob rajnega škofa dr. Napotnika je daroval konjiški g. arhidijakon za domače uboge 1000 K in za orlovski osek v Konjicah 1000 K.

Š Darilo kralju Aleksandru. Iz Slovenjgrada nam poročajo: »Tukaj se je vršila danes pod predsedstvom okrajnega glavarja dr. Marko Ipačiča anketa zastopnikov slovenjgraškega, mareberškega in šoštanjskega okraja, duhovščine, učiteljskega, industrijskega, veleposestnikov in trgovcev, pri kateri je bilo soglasno sklenjeno, pokloniti Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. v znak udanosti kot poročni dar krasno vprego za štiri konje s srebrnimi okovi. Vprega bo izdelana v šoštanjski tovarni za usnje. V spomin na kraljevo poroko je bilo pri anketi nadalje sklenjeno ustanoviti za slovenjgraški politični okraj »protituberkulozno ligo« s sedežem v Slovenjgradu. Tozadevna pravila so že izdelana ter bodo v kratkem predložena v odobrenje pokrajinski upravi za Slovenijo in Ljubljani. Slednjiš je bilo pri anketi tudi sklenjeno, pozvati vse občine slovenjgraškega političnega okraja, da vpirajo na dan kraljeve poroke občinske reveže na primeren način.«

Š Ormoč. Podružnica Jugoslav. Matice za ormoški okraj v Ormožu je priredila dne 1. aprila 1922 svojo prvo društveno zabavo pod naslovom »Čajkanec«, ki je povsem krasno uspela in vrgla nad 10.000 K čistega. Predsedstvo podružnice se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način sodelovali ali prispevali k tej prireditvi. Posebej bodi izrečena zahvala vsem darovateljem iz Središča in Ivankovec.

Divjaštvo fašistov v Sv. Križu pri Trstu.

Vsakemu dostojnemu človeku so vsaj prazniki, kakor je Velikonoč, sveti, le italijanskim fašistom ne. V Sv. Križu pri Trstu se je vršil od Cvetne nedelje do Velikonočnega ponedeljka sv. misijon, ki sta ga vodila dva misijonarja iz Gorice. Ljudstvo se ga je pridno udeleževalo razen socialistov in komunistov. Veličastna je bila velikonočna procesija. Celo morje tretjajočih lučic, veličastno petje, dobra godba in pobožna molitev je napravila slavnostno razpoloženje, ki je vladalo tudi na Veliko nedeljo. Vse je bilo veselo, govorilo se je le o veličastni procesiji in lepem petju. Popoldne pa so začeli domači fašisti svoje komedije. Trije sinovi vpkojenega učitelja Tenceta in neki privandrani kalabrez so začeli izzivati mirno ljudstvo. V svoji ostudni uniformi in z debelimi gorjačami, pa tudi z revolverji oboroženi so begali ljudstvo. V neki gostilni je prišlo do spopada, nakar so karabinjeri zaprli vse gostilne, namesto da bi bili zaprli tiste štiri razgrajače. Ljudje so bili razburjeni, a ostalo je vse mirno. Velikonočni ponedeljek popoldne bi morala biti sklepna pobožnost. To so hoteli preprečiti. Zato so začeli zopet izzivati. Fantom so trgali robe iz žepov: rdeče — češ da so slovenski, zelene — češ da italijanski niso vredni. Karabinjeri so vse mirno gledali. Zganili so se šele, ko se je fašist spotaknil in mu je gorjača padla iz rok. Blistovito jo je nekdo pobral in dal fašistu, kar je iskal. Sedaj so seveda nastopili karabinjeri. Pa ne, da bi zaprli fašiste, začeli so aretirati Slovence, ki so proti tej krivici burno protestirali. Zaprli so 6 Slovencev. Ljudstvo je bilo skrajno razburjeno, zlasti ko so nastopili z bajoneti in ranili pogumno dve — ženski. Bati se je bilo najhujšega. Ljudje niso hoteli prej v cerkev, dokler niso na zagotovitev duhovščine, da jamči za miren razhod, ako izpuste aretirance, res vseh izpustili. Takoj, ko so bili vsi izpuščeni na svobodo, so šli ljudje v cerkev, kjer se je sklenilalepa pobožnost, katero je surovi fašizem hotel preprečiti. — Tako brezpravnega ljudstva ni na svetu, kakor smo mi Primorci. — Na svojo dvatisočletno kulturo ponosna Italija — tako si ne boš pridobila naših src! — Primorci praznujemo Veliki petek, a za Velikim petkom pride tudi za nas Velika noč — dan vstajenjal To upanje je v naših srcih.

Socialna slika iz Ljubliane.

Tržno nadzorstvo nam pošilja sledeči dopis: Dne 20. aprila se je vršila od strani mestnega magistrata uradna komisija v trgovini in gostilniških prostorih Ane Brenčič v Sv. Florijana ulici št. 24. Komisija je dognala stvari, ki bi jih človek ne mogel pričakovati v Ljubljani in ki jasno osvetljujejo bodo nižjih slojev.

Komisija si je ogledala vse obratne prostore gostilne in trgovine in pri tem ugotovila sledeče:

V gostilniškem lokalu samem se občuti silen smrad po plesnivosti in vlažnosti, ker se najbrže prostori niso nikdar zračili; vse priprave kot kozarci in jedilno orodje je umazano in neočiščeno. Slično izgleda tudi v kuhinji. Oba prostora sta jako tesna in temna in brez vsake ventilacije; za izvrševanje gostilniškega obrata popolnoma neprimerna in zdravju škodljiva. Posode, ki se nahajajo v obeh lokalih, so polne prisušeni ostankov jedil izza več tednov nazaj. V kuhinji in gostilni je le nekaj kozarcev in skled, ki služijo vsem gostom in domačemu osebju. V trgovini vlada naravnost kaotičen nered. V posameznih predelih se nahajajo gnile z gnojno plastjo pokrite klobase, poleg tega stare plesnjive potice, fige, moka, polna podganjih odpadkov itd. V drugih predelih zopet obrezane kosti, suho plesnivo prašičje meso, odpadki piščancev. Vsa ta jedila so pokrita s podganjimi odpadki. Našlo se je dva mala kozarca za žganje in več načetih steklenic ruma in brinjevca; vršil se je v trgovini žganječoh na drobno. V predelih za moko se nahaja skrajno umazano perilo hišne gospodinje, cunje, obleka, čevlji itd. Istotako se nahajajo različne cunje in perilo po različnih predelih med živili. Steklenice vse kažejo znake, da niso bile sploh nikdar pomite, odkar so bile nove. Lokal sam na sebi ni bil nikdar riban in snažen in je po vseh kotih na kupe odpadkov od podgan.

Vtis trgovine in blaga, ki se nahaja v njej, je naravnost neopisljiv. Ani Brenčič se pa vsa ta svinjarija ne zdi nič nepravilnega in osmrjena klobase označi kot zelo dobre. Po njeni izjavi jih prodaja v gostilni in trgovini. Kupuje jih pa sama ne ve pri katerih ljudeh. (Pripomba: Klobase in meso donajajo iz dežele različni sumljivi elementi, ki izdelujejo to blago iz mrhovine in to blago po nižani cenji pro-lajajo.) Natakariica v gostilni se nahaja šele pet dni v službi in izpove, da ji gospodinja ne da gorke vode, da bi pomila posodo. Poleg kuhinje se nahaja spalna soba natakariice. Ta soba je v sredi predeljena z deskami polnimi špranj, tako da je razdeljena soba v dva dela. V prvem se nahaja samo nekak zaboj kot postelja. Blazine in očeja so skrajno umazane, raztrgane, tako da se sploh ne vidi nikaka prvotna barva več, temveč samo umazana barva blata. V drugem delu te sobe stanujeta dva možka; v tem lokalu vlada ista nesnaga. Na nasprotni strani se nahaja soba, kjer stanujejo štirje delavci: en mestni delavec, dva od firme Tönnies in eden od stavbne družbe. Delavci plačujejo za sobo 400 kron na mesec. Soba izgleda sledeče: okna so zabita tako, da se že leta niso odprla, stene in strop je popolnoma črn, v sobi se nahajajo štirje zaboji kot postelje. V teh zabojih se nahajajo kot blazine in očeja strážno zamazane, blatne, raztrgane cunje. Soba napravi vtis najgusnejšega brloga, kjer bi si človek ne mogel predstavljati, da stanujejo ljudje. V prvem nadstropju se nahajajo sobe kot prenočišča. Te sobe izgledajo strašno. Po izpovedi natakariice in ostalih strank, ki stanujejo v tej hiši ter policije, uporablja hišna gospodinja te sobe v izvestne namene. Perilo po posteljah se brez dvoma več let ni premenjalo. Najstrašnejše pa izgleda soba, kjer stanuje hišna gospodinja sama. Po sobi so razmetane raztrgane cunje, umazano perilo gospodinje, kosi obleke, čevlji, potni stoli, škatlje, steklenice, nočne posode itd. Nered je neopisen; smrad po človeških odpadkih neopisen. V eeli hiši se nahaja samo eno stranišče. To stranišče uporablja vse stranke v hiši ter vsi sumljivi gostje te gostilne. Stranišče je skrajno zamazano. Po izjavah strank, ki stanujejo v hiši, zahteva Ana Brenčič kot lastnica hiše, da morajo stranke pri njej kupovati. Po izjavah policije se vrše v gostilniških prostorih pogosto pretepi. Ana Brenčič je skrajno zamazana in se vidi na tjeni glavi, da redko v letu uporablja vodo. Po izjavah strank v hiši živi od tajnega shajališča sumljivih parov, ki ga vzdržuje v svojih prostorih. Gostom in drugim strankam prodaja tako blago kot se je našlo v njeni trgovini.

Predlaga se takojšno uradno zatvorjenje trgovine in gostilne ter uvedbo postopanja za odvzete gostilniške koncesije in koncesije za trgovino z mešanim blagom, istotako odvzete koncesije za prenočišča ter odvzete nepotrebnih sob, ker je lastnica teh obrtov Ana Brenčič, absolutno nesposobna, da vodi gostilniško in trgovinsko obrt ter je poleg tega osumljena, da se bavi z drugimi temnimi posli. V sled prodaje skrajno pokvarjenih živil naj se ovadi na državno pravdnštvo.

Gospodarstvo.

g Sladkor dražji. Iz Belgrada poročajo, da namerava monopolska uprava povišati monopolsko takso na sladkor in sicer najbrže za 100 %.

g Načrt o amortizaciji našega projektiiranega notranjega posojila. Kakor znano, je našel načrt o novem notranjem enomilijardnem posojilu na odpor v finančnem odseku narodne skupščine. Finančno ministrtvo je radi tega naročilo direkciji državnih dolgov, naj izdela podroben načrt o amortizaciji tega posojila. Radovedni smo na načrt.

g Glavna skupščina zavarovalne družbe »Croatia« v Zagrebu. Dne 12. t. m. se je vršila v dvorani lastne palače 36. redna glavna skupščina zavarovalne družbe »Croatia« pod predsedstvom zadrugaškega predsednika g. dr. Vladimira Nikolovića-Podrinskega.

za Mažarsko najugodnejša. Poslednji čas je padla produkcija premoška na Mažarskem za 500 vagonov na dan.
BORZE.
Zagreb, 20. aprila. (Izv.) Berlin 25—25,50, Bukarešta 60—61,25, Milan 805—400, London 320—326, Newyork (čak) 72,50—74,50, Pariz 670—695, Praga 143—150,50, Švica 1425—1450, Dunaj 0,92—0,98, Budimpešta 9,30—9,50, Varšava 2—0, Valute. Ameriški dolarji 72—72,50, angleški funti 815—0, francoski franki 670—685, nemške marke 26,50—28, italijanske lire 890—895.

teta«. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini gospe Češnar, Stari trg 16, v nedeljo 23. aprila pa v Šentjakobski Prosveti, Sv. Florjana ulica 15/I.
lj Organizacija javnih nameščencev-somislišenikov SLS vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši danes v petek ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu. Poročal bo narodni poslanec dr. A. Gosar.
lj Mladinski dom na Kodeljevem. V pokritje ogromnih stroškov, katerim gre nasproti Mladinski dom z zasnovanimi načrti nove stavbe na Kodeljevem, se bo vršila v nedeljo 23. aprila t. l. ob pol 8. zvečer v Ljudskem domu v Mostah igra — humoristična burka v treh presledkih: Brez županovega dovoljenja. — Vstopnice so v predprodaji v Mlad. domu, na večer predstave v Ljudskem domu v Mostah. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

lj Našla se je denarnica s srednjo vsoto denarja. Dobi se I. Kunovar, Stari trg 10.
lj Neke ženska je pozabila na stojnici A. Lavtar, Vodnikov trg, srednjo vsoto denarja. Dobi ga istotam.
Narodno gledališče.
D R A M A.
21. aprila, petek: »Anatole. Red A.
22. aprila, sobota: »Namišljeni bolnik«. C.
23. aprila, nedelja: »Marius Stuart«. Izven.
24. aprila, poned.: »Namišljeni bolnik«. E.
25. aprila, torek: Zaprt.
O P E R A.
21. aprila, petek: »Madame Butterfly«. E.
22. aprila, sobota ob pol 8. zvečer, »Luizac. Red A.
23. aprila, nedelja: »Hoffmannove pripovedke. Gostovanje ge. Vesel-Pola iz Zagreba. Izven.
24. aprila, ponedeljek: Zaprt.
25. aprila, torek: »Hoffmannove pripovedke. Gostovanje ge. Vesel-Pola iz Zagreba. D.
Prosveta.
pr Fran Erjavc; Srbske pripovedke. V Ljubljani 1922. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna, Str. 198. Cena vezani knjigi 18 Din. — Znanata veliko bogastvo in lepota srbske narodne poezije, zato bo gotovo vsak z največjim veseljem pozdravil srečno misel Učiteljske tiskarne, ki nam je poklonila za velikonočne praznike zgoraj navedeno zbirko »Srbskih narodnih pripovedek« v prevodu Fr. Erjavca. Knjiga obsega 30 pravlji in pripovedk iz Vukovih in drugih zbirk srbskega narodnega blaga ter je namenjena zlasti mladini, ki jih bo gotovo čitala z največjo naslado, saj ji še vedno tako primanjkuje res dobrega čtiva. Upamo, da bo po knjigi rad segel vsak, saj ji je dalo založništvo tudi zelo okusno zunanjo opremo.

g Znižanje diskonta v Angliji. Angleška banka je znižala diskont od 4 1/2% na 4%.

g Pšenična moka cenejša — v Nemčiji. Južnonemški mlinci so znižali cene pšenični moki št. 0 od 22,70 na 21,50 mark pri kilogramu, in sicer z 12. aprilom.

g Češkoslovaška ložarska in drvarška banka je imela pred velikonočnimi prazniki občni zbor, ki je odobril letno poročilo ter vzel v vednost poročilo revizijskega odbora. Čisti dobiček je znašal lansko leto 313.979 čsl. K, ki so ga na predlog upravnega sveta razdelili tako-le: 5% rezervnemu zakladu 15.698 čsl. K, 5% dividendu 250.000 čsl. K, tantiama ravnateljstvu 20.000 čsl. K, 10% podpornemu zakladu uradnikov in uslužbenecv 7828 čsl. K, rezervniškemu odboru 1500 čsl. K, 5% rezervnemu zakladu (deloma superdividende) 2500 čsl. K, Ostanek 16.452 čsl. K je prenešen na tekoče leto. Na dividendni kupon se bo izplačala dividenda 25 čsl. K.

g Dividenda delniške družbe Laurin in Klement. Kakor poročajo češki listi, bo delniška družba za izdelovanje avtomobilov, Laurin in Klement, izplačala 15% dividendu, t. i. 24 čsl. K na delnico.

g Poljski premož za Mažare. Zadnji čas je dobila Mažarska ponudbo francoskega, angleškega in nemškega premoška. Odločila se je pa za poljski premož, ker je poljska valuta

lj Košnja mestnih potov in stradonov na Illovi, Hauptmanci in Črni vasi se odda v nedeljo dne 23. aprila 1922 ob 3. popoldne. Košnja mestnih potov in stradonov v Trnovskem predmestju in travnika in njive na ljubljanskem Gradu pa v ponedeljek, dne 24. aprila 1922, t. j. na sv. Jurja dan ob 10. dopoldne, v zakup. Zbirališče ponudnikov za košnjo stradonov in potov v Črni vasi, Hauptmanci in Illovi pri šoli na Barju oziroma pri Vidmarju na Ižanski cesti. Zbirališče ponudnikov za poto in stradone v Trnovskem predmestju in za travnike in njive na ljubljanskem Gradu pri mitnici na Opekarski cesti poleg mesta čez Mali graben.

lj Umrli so v Ljubljani: Barbara Pavc, mestna uboga, 76 let. — Leopold Wolf, rejence, 9 mesecev. — Valentin Hiršman, strojevodja v P. 83 let. — Terezija Jernej, bolniška sestra, 61 let. — Katarina Gabrovšek, tob. delavka v p., 65 let. — Ivan Plohelj, rudar, 41 let. — Ciril Černe, čevljarjev sin, 10 mesecev. — Ana Škof, kuharica, 63 let. — Ivana Milnar, trgovčeva hči, 8 let. — Simon Kavčič, žagar, 37 let. — Josip Seljak, kočarjev sin, 11 let. — Miroslav Bukvič, davčni official v pok., 80 let. — Mirko Pečanka, sin banč. ravnatelja, 4 leta in pol.

lj Zaplenjena vozilca. Policija je zaplenila 15. t. m. dva vozilca, in sicer enega v Kopitarjevi ulici in drugega na Aleksandrovi cesti. Lastnika vozilcov nista znana. Vozilca sta na policijski direkciji.

lj Zeleni jami. Dne 18. t. m. zvečer je šel gospod Šimon skozi Zeleno jamo na Selo domov, kjer mu je, kakor pripoveduje, neki neznanec ukradel 1100 kron.

lj Češki pevec v čast Prešerna. Včeraj ob pol 11. uri so se zbrali češki peveci zbor »Smetane« in mnogoštevilno občinstvo pred spomenikom pesnika Franceta Prešerna. Profesor Zelinka je imel daljši nagovor, v katerem je slavil Prešerna kot preroditelja Slovencev in velikega Slovana. Zbor je nato zapel Smetanov »Slavnostni zbor«, predsednik pa je položil lep lavorov venec s trobojnico in napisom: »Praški pevčeky zbor — Smetana — 1922.« Občinstvo je češkim pevcom privedilo prisrčne ovacije in jih spremilo na kolodvor.

lj Na belo nedeljo 23. aprila vprižore štentjakovski Orli ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu veseloigro »Charleyeva

Ljubljanske novice.

lj Na belo nedeljo 23. aprila vprižore štentjakovski Orli ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu veseloigro »Charleyeva

FOTO-LITOGRAFSEKA DELA: po najmodernejšem načinu in zmernih cenah. Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.
FOTOGRAFSKI ATELIJE: Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.
GRAMOFONI, PLOŠČE in posamezni deli. A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.
»ILIRIJA«, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.
KLEPARJI: Korn T., Poljanska cesta št. 8. Remžgar & Smerkol, Florjanska ul. 13.
KLISEJE: za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike in vrste tiska, Jugoslovanška tiskarna v Ljubljani.
KNJIGARNE: Jugoslovanška knjigarna, Pred škofijo.
MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
»OREL« POTREBŠČINE IN KLOBUKI: Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.
PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradniška št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
SOBNO SLIKARSTVO: Zuran Martin, Mestni trg št. 12.
SPEDICIJSKA PODJETJA: »Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463. Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.
STAVBENO PODJETJE: Vižintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Forenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.
STEKLAR: Bajželj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6/11.
SVETLO KOPIRNE ODTISE: (papve) pozitivne in negativne, v poljubni velikosti. Jugoslovanška tiskarna v Ljubljani.
TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Erjavc & Turk pri »zlati lopatic, Valva-zorjev trg št. 7. Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.
URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA: Seliskar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10. (Ceno in točno.)
ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

HINKO GUNČAR MILKA MOHORIC ZAROCENA dne 17. aprila 1922 VELENJE LJUBNO, GOR.
Oddam STANOVANJE s 3 sobami in pritliklami v neposredni bližini živilskega trga v zameno za ravno tako ali večje stanovanje (tudi v novi hiši), v bližini justične palače ali pošte. Sestavne stroške poravnava, event. plačam tudi zamenjalcu stanovanja za dve leti. — Ponudbe pod »Prikladno« na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1504
Abadie cigaretni papir in strošnice. Glavna zaloga in samoprodaja: 764 A. LAMPRET, Ljubljana, Nunska ulica 19.
FIAT tovorni auto 2 in 3 in pol tone generalno popravljeni nudi J. Gorec, Ljubljana Lep, zelo pripraven KOLESELJ se prodaja v St. Vidu nad Ljubljano št. 4 za 10.000 kren. 1485
Hrastove sode od petroleja, olja in masti kupimo. Ponudbe s ceno na: LJUBLJANA, poštni predal 151.
Majhna hiša s vrhom, z električno napravo in vodo-vodom je napravljal na Gorenjskem. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 1491.

Večja množina VREČ rabljenih od jute in tekstilnih razne velikosti takoj po zelo ugodni ceni napredaj. Naslov pove uprava SLOVENCA pod št. 1513.
110 hrastovih kolov za ograjo je na prodaj. SEVER & KOMP., LJUBLJANA, 1494 WOLFOVA ULICA 12.
RAZGLAS. Dražba za prevzetje zidarskih, tesarskih, mizar-skih, ključavničarskih in kovaških, kleparskih, lončarskih, slikarskih ter pleskarskih del pri prezidavi šole v Bahnem polju pri Ložu se vrši dne 15. maja t. l. ob 10. uri na Bahnem polju št. 9. — Vsa dela so proračunana na 245.595 dinarjev. — Načrti, stroškovnik ter dražbeni pogoji so na ogled pri predsedniku stavbnega odbora Viktorju Troha, Babno polje št. 9. 1514 STAVBENI ODBOR.
Drž. zdravilišče toplice Dobrna pri Celju. Akratoterma 37° C-izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. IZVANREDNI USPEHI pri živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, mehurja in pri revmatizmu. Najstarejše žensko zdravilišče južnih alp. Priporočljivo za rekonvalescente in slabotne. — Gorsko podnebje, smrekovi gozdi, krasen park, divni izleti. Predsezija od 25. aprila do 15. junija. V tem času so vse cene za 25% znižane. Državni uslužbenci, častniki in duhov-niki imajo v tem času 50% popusta.